

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Сертифікат

Підтверджує, що

Логінова Світлана Олександрівна

брав(ла) участь у роботі I Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції з міжнародною участю
«Пріоритетні напрямки розвитку науки і освіти»

10 грудня 2019 року
м. Бердянськ, Україна

Ректор
Бердянського державного
педагогічного університету

І.Т. Богданов

Пріоритетні напрямки розвитку науки і освіти

Матеріали

I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з
міжнародною участю
(10 грудня 2019 року)

Рада молодих учених
Бердянського державного педагогічного університету

Бердянськ, 2019

УДК 378:001. (063)

П 06

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова конференції - Богданов Ігор Тимофійович, доктор педагогічних наук, професор, ректор Бердянського державного педагогічного університету

Співголови:

Ліпич Вікторія Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Бердянського державного педагогічного університету;

Нікішина Тетяна Ігорівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і славістики Бердянського державного педагогічного університету, голова Ради молодих учених БДПУ

Організатори конференції:

Онищенко Сергій Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету, голова Ради молодих учених факультету ФМКТО БДПУ;

Єфименко Юрій Олександрович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету,

Денисова Анжеліка Сергіївна, провідний фахівець Бердянського державного педагогічного університету

П-06 Пріоритетні напрямки розвитку науки і освіти: матеріали І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (10 грудня 2019 року) : збірник тез. – Бердянськ : БДПУ, 2019. – 110 с.

До збірника увійшли матеріали І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю “Інноваційні процеси в науці та освіті”. Матеріали збірника будуть корисними для дослідників, науковців, аспірантів, пошукувачів, викладачів, студентів

За зміст статей і правильність цитування відповідальність несе автор.

© Бердянський державний педагогічний університет, 2019
© Автори статей, 2019

**І Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
з міжнародною участю
(10 грудня 2019 р., м. Бердянськ)**

ЗМІСТ

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ. ЕКОЛОГІЯ.

Гришко С.В., Мирошниченко Л.В. Землі водного фонду Гуляйпільського району в системі місцевої екологічної мережі	6
Гуцол А.І. Аналіз причин всихання хвойних насаджень Східного Поділля	9
Ковка Н.С. Екологічна мережа в контексті стратегії збалансованого розвитку регіону ...	12
Кравченко Б.М. Деякі аспекти природоохоронного законодавства України	15
Кравчук Т.Ю. Щодо інституційного забезпечення розвитку землекористування водоохоронних зон і прибережних смуг в Україні	17
Логінова С.О. Значення результатів стаціонарного нагляду в осередках масового розмноження стовбурових шкідників	19
Петруша Ю.Ю., Загородня Ю.С. Екологічні проблеми застосування протижелезних засобів на шляхах України	22
Савицький П.В. Особливості впливу дубових насаджень на процеси ерозії	24
Савицький П.В. Порівняння твірних поверхонь дуба червоного та дуба звичайного в межах Житомирського лісового господарства	26
Юсипенко О.М. Використання ринкових механізмів у модернізації рекреаційної інфраструктури міст	28

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКА

Гонтова Є.І. Аналіз рівня економічної безпеки регіону	30
Громакова В.О. Оцінка рівня фінансової безпеки підприємства	33
Лі Янань, Небава М.І. Проблеми та перешкоди у становленні та розвитку державно-приватного партнерства в Україні	36
Луцишина Г.С., Откаленко О.М. Особливості обліку розрахунків із стипендіатами	39
Масалига Я.О., Саєнко О.Р.	

ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СТАЦІОНАРНОГО НАГЛЯДУ В ОСЕРЕДКАХ МАСОВОГО РОЗМНОЖЕННЯ СТОВБУРОВИХ ШКІДНИКІВ

Логінова Світлана Олександрівна

аспірантка кафедри екології та охорони навколишнього середовища
(Вінницький національний аграрний університет)

Як показує аналіз таксаційних характеристик соснових і ялинових насаджень, що загинули від дії стовбурових шкідників, пройдених санітарними рубаннями суцільними, найбільше пошкоджуються високобонітетні насадження віком 60-120 років, що зростали в свіжих умовах (B2, C2). Тому результати стаціонарного нагляду мають дати нам реальну картину особливостей поширення, розмноження, розселення найнебезпечніших представників родини короїдів.

Стаціонарний нагляд з елементами детального проводився шляхом ентомологічного аналізу модельних дерев та підрахунків якісних та кількісних показників стану популяції стовбурових шкідників. Кількісний аналіз показників стану популяції (щільність поселення, енергія розмноження) проводився шляхом закладання палет розмірами 20X50 см з наступним перерахунком результатів на 1 дм² для аналізу стану якісних показників (кількість молодого покоління).

Всього проаналізовано 40 модельних дерев. Відібрані для ентомологічного аналізу дерева сосни звичайної відносились до V категорії стану. Відбір модельних дерев проводився в хвойних насадженнях (після попереднього моніторингу території та фіксації осередків за допомогою технологій GPS), які відносяться до III класу біологічної стійкості й потребують проведення санітарного рубання суцільного.

При огляді модельних дерев з початковою стадією всихання в зоні пожовтіння хвої виявлено маточні і личинкові ходи стовбурових шкідників родини короїдів (на ялині – *Ips typographus*; на сосні – *Ips acuminatus*, *Ips sexdentatus*, *Blastophagus minor*), що характеризуються високою щільністю заселення. Так, при закладці палет площею 1 дм² на стовбурах дерев сосни, встановлено досить високу кількість молодих особин, що вилітають з вихідних льотних отворів у корі. Наприклад, для лубоїда соснового малого та вершинного короїда ця цифра становить в середньому 24 особини, для короїда шестизубого – 6-8 особин, що є ознакою незворотного патологічного процесу для заселених насаджень. Коефіцієнт енергії розмноження для даних видів шкідників складає в середньому 2.6, що відповідає II фазі спалаху (власне спалах, тобто період, що характеризується максимальними показниками розвитку популяції). Концентрація даного виду шкідника у цій фазі спалаху дозволяє йому заселяти також здорові деревостани, які в інших умовах можуть опиратися спробам заселення (засмолюють вхідні отвори, виділяють токсичні для комах гази).

Вцілому коефіцієнти енергії розмноження вказують на тенденцію до наростання або збільшення площ осередків. Особливо це стосується таких видів як короїд шестизубий, лубоїд сосновий малий та короїд друкар. При огляді внутрішніх тканин деревини відпрацьованої стовбуровими шкідниками встановлено приурочення до маточних та личинкових ходів поширення судинного мікозу, що супроводжується утворенням синяви.

Також, протягом року проводились польові роботи з метою опрацювання питання по локалізації осередків методом викладки ловчих дерев та феромонних пасток IBL-3 (феромонний диспансер Ipsodor) в насадженнях, які межують з пошкодженими стовбуровими шкідниками. Очікуваного позитивного ефекту це не мало. Навпаки, шкідник замість заселення ловчих дерев та локалізації у феромонних пастках заселив здорові дерева ділянок де були розташовані уловлювачі. Справа в тому, що на момент викладки ловчих дерев та пасток популяція стовбурових шкідників знаходилась в активній фазі власне спалаху – відбувалось активне збільшення якісних та кількісних показників популяції стовбурових шкідників, і як наслідок, жуки були дезорієнтовані, а наявність феромону в пастках дріб'язковим порівняно з концентрацією його в повітрі.

Взагалі головною функцією стовбурових шкідників лісових насаджень є розкладання деревини окремих частин або цілих дерев, що загинули внаслідок дії різних чинників навколишнього середовища та порубкових решток лісосік (в нормальних еколого-кліматичних умовах вони є «вторинними» шкідниками лісу). Проте деякі види стовбурових комах за сприятливих умов для їх розмноження можуть завдавати шкоду життєздатним деревам, ослаблювати їх при додатковому живленні та внаслідок перенесення збудників хвороб лісу.

Головними причинами спалаху масового розмноження стовбурових шкідників ялини та сосни є:

1. Інтенсивні санітарні рубання вибіркові, що призводять до зрідження деревостанів.
2. Недотримання санітарного мінімуму в лісах.
3. Ослаблення насаджень різними стихійними природними явищами і техногенними впливами: радіація, шкідливі викиди промислових підприємств, видобуток корисних копалин.
4. Хронічні осередки лісонасаджень уражені хворобами лісу: кореневою губкою, опеньком, які являються резерватами появи та розповсюдження вторинних (стовбурових) шкідників.
5. Переважання чистих (монокультурних) соснових насаджень, що створює сприятливі умови для виникнення певного виду патології.
6. Також важливу роль у створенні сприятливих умов для розвитку та життєдіяльності популяцій стовбурових шкідників відіграють особливості погодних умов минулих років – високі середньодобові температури, розширення меж активних температур вегетаційного періоду та мала кількість опадів.

**I Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
з міжнародною участю
(10 грудня 2019 р., м. Бердянськ)**

Проблема масового всихання хвойних насаджень від дії стовбурових шкідників має глобальний характер. Біологія та хімічна екологія кількох видів представників короїдів з Північної Америки і Європи також привертає увагу до теорії випадкового відбору дерев поселення або приваблення напівхімікатами (феромонами). Різноманітність і подібності компонентів феромонів різних видів представлені особливостями їх біосинтезу. Мають велике значення і індивідуальні відмінності в біосинтезі, виділення феромонів і реакція на них.

Нюхові сприйняття напівхімікатів короїдами представлено як на електрофізіологічних так і поведінкових рівнях. Орієнтація на напівхімікати при русі і польоті визначається з посиленням на значення кривих дози-реакції для визначення функціональних можливостей з'єднання в сукупності на коротких або на великих відстанях. Регулювання щільності заселення, припинення агрегації, механізми відстані заселення і визначення придатності господаря поредставлені в контексті індивідуальної відміни внутрішньо- і міжвидової конкуренції. Так, шкідники самі регулюють свою концентрацію в насадженнях розраховуючи кількість кормової бази для нащадків посилаючи сигнали приваблюючі родичів або навпаки відлякуючі.

Однак це питання ще недостатньо вивчене і потребує багато часу та зусиль, тому планові систематичні роботи по стаціонарному нагляду в осередках або резерватах стовбурових шкідників дозволяють нам вчасно визначити ступінь загрози та призначити профілактичні або радикальні заходи боротьби з даним видом патології. Узагальнення багаторічних даних дозволить прораховувати та прогнозувати поведінку комах в змінених (не типових для даної місцевості) еколого-кліматичних умовах.